

Bölüm 13

60'LI YILLAR TÜRKİYE'SİNDE KOMÜNİZM KARŞITLIĞI ÜZERİNE ŞEKİLLENEN BİR DERGİ: MİLLÎ IŞIK

Atıl Cem ÇİÇEK¹

GİRİŞ

Farklı sosyal kökenlere dayanan iki kutuplu dünya, İkinci Dünya Savaşı sonrasında dünya siyasetini belirleyen bir odak konumuna gelmiştir. Soğuk savaş olarak adlandırılan dönemin, ülkeler içindeki ideolojik tartışmaları ve siyasal hayatı belirlediği görülmektedir. Özellikle ideolojik tartışmaların zirveye çıktığı savaş sonrası dönem olarak 60'lar, politikleşen kitlelerin yarattığı hareket, devrim ve şiddet yılları olarak tarih sayfalarındaki yerini almıştır. Bu dönemde dünya genelinde oluşan sol rüzgar, örgütlü insan topluluklarını harekete geçirmiş; özgürlük, eşitlik, sınıfsız toplum yapısı, işçi ve köylü hakları gibi terimler dilden dile yayılmıştır.

İlgili dönemde dünyayı etkisi altına alan siyasal, sosyal ve ideolojik hareketlilik, Türkiye'de de hissedilmiştir. Dönemsel olarak yeni yeni sanayileşmeye başlayan Türkiye'de, sol fikirlerin taşıyıcısı konumundaki işçi sınıfı da bu dönemde örgütlenmeye başlayarak, sol fikirlere yakınlık duymuştur. Özellikle 1961 Anayasası sonrası sağlanan görece özgürlük ortamında kendini ifade etme şansı bulan sol fikirler, sosyalist eksenli bir gelişim göstererek, bu dönemden önce sürekli olarak bulunmak durumunda olduğu illegal zeminden sıyrılarak, legal zeminde taraftar bulma çabasına girmiştir. 60'lı yılların son bölümlerine kadar sol yazında fikir çeşitliliğini bulmak ve kuramsal tartışmaların baskınlığını gözlemlemek mümkündür. Solun fikirselleştirilmesine ek olarak, sağ olarak adlandırılabilir olan Türkçü, İslamcı, Muhafazakâr ve Merkez Sağ eksenli ideolojik tartışmaların da çeşitlendiği görülmektedir. Gerek siyasal partiler gerekse ideolojik zeminde parçalı bir görüntü veren dönemin Türk sağının genel olarak bir araya geldiği konu ise komünizm karşıtlığı olmuştur. Bu bağlamda dönemin önemli kitle araçlarından olan dergilerde de bu karşıtlık, teorik zeminde işlenmiştir.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Kafkas Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, atilcemcicek@yahoo.com

Genel olarak bakıldığında Milli Işık dergisinin komünizme bakışı üç aşamadan oluşmuştur. İlk olarak Türkiye'deki bütün milliyetçi görüşü benimseyen güçlerin tek bir çatı altında örgütlenmeleri öğüt verilmektedir. Bu güçlü örgütlenme komünizm gibi aşırı sol ile her sosyal alanda mücadele etmelidir. Mücadele sonucunda kazanan taraf İslami çizgideki milli Őuur sahibi, özgürlükçü ve demokratik ilkelere bağlı sağ kesim olacaktır. Çünkü Türkçülük gayesi yolunda ilk olarak ülke içi sorunların giderilmesi gerekmektedir. Daha sonraki süreçte diğer Türk devletleri sömürgecilikten kurtulma yolundaki mücadeleleri Türkiye milliyetçileri ile desteklenecektir. Tüm bu belirtilenler ışığında Milli Işık'ın 1960'ların sağ yazın dünyasında kayda değer bir önemi olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

1. Ahmad, F. (1996). *Demokrasi Sürecinde Türkiye (1945-1980)*. (Ahmet Fethi Çev.). İstanbul: Hil Yayıncılık.
2. Aksakal, H. (2009). Güteryüzlü Bir Sosyalist, İlkeli Bir Siyasetçi: Mehmet Ali Aybar'ın Türk Siyasal Yaşamındaki Yeri ve Önemi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 79-102.
3. Bahar, İ. (2011). *Alparslan Türkeş ve Ölkücü Hareket: Türkeş ve Türk Gençliği*. İstanbul: Hareket Yayınları.
4. Berdimurat, A. (1967). Türkistan'da İslamiyet ve Komünizm. (Elçin Girgin Çev.). *Milli Işık*, 6, 27-30.
5. Berkok, T. (1968). Aşırı Sol İle Fiili Mücadele Nasıl Olmalıdır. *Milli Işık*, 16, 8-9.
6. Çiçek, A. C. (2016). *Türk Siyasal Yaşamında Yön Dergisi (1961-1967) - Milliyetçilik Bayrağını Sosyalistler Taşır*. Ankara: Tezkire Yayınları.
7. Devletsin, T. (1968). Moskova Müslümanların Ruslaştırılmasında Hala Kararlı. *Milli Işık*, 20, 12-14.
8. Ergin, N. (1968). Anayasa ve TRT. *Milli Işık*, 17, 11-12.
9. Eriş, M. (1968). Demokrasi ve Türk Toplumunu. *Milli Işık*, 18, 10-11.
10. Eroğul, C. (2003). Çok Partili Düzenin Kuruluğu 1945-71. İrvin C. Schick & E. Ahmet Tonak (ed.). *Geçiş Sürecinde Türkiye* içinde 112-158. İstanbul: Belge Yayınları.
11. Ersan, V. (2013). *1970'lerde Türkiye Solu*. İstanbul: İletişim Yayınları.
12. Feyizoğlu, T. (2005). *Fırtınalı Yıllarda Ölkücü Hareket*. İstanbul: Ozan Yayıncılık.
13. Girgin, E. (1967). Kızıl Kamufraj ve Emperyalizm. *Milli Işık*, 5, 22.
14. Güzel, Ő. (1993). *Türkiye'de İşçi Hareketi*. İstanbul: Sosyalist Yayınları.
15. Hacıeminoğlu, N. (1967a). Milli Duygular Nasıl Aşılanır?. *Milli Işık*, 2, 16.
16. Hacıeminoğlu, N. (1967b). Türklüğu Parçalayan Öztürkçecilik. *Milli Işık*, 6, 11-12.
17. Haupt, G. & Dumont, P. (2013). *Osmanlı İmparatorluğu'nda Sosyalist Hareketler*. (Tuğrul Artunkul Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
18. Kabaklı, A. (1967). Ne Diyorlar?. *Milli Işık*, 5, 12-13.
19. Kafesoğlu, İ. (1968). Türk Kültürünün Özellikleri. *Milli Işık*, 12, 15-17.
20. Kaflı, K. (1967a). Fitneye Dokunulmazlık. *Milli Işık*, 1, 13.
21. Kaflı, K. (1967b). Milliyetçilik ve Milli Ölkü. *Milli Işık*, 3, 19.
22. Karpaz, K. H. (2011). *Osmanlı'dan Günümüze Kimlik ve İdeoloji*. İstanbul: Timaş Yayınları.

23. Okay, C. (1996). Bezirganlar Cemiyeti Burjuva Toplumu, *Toplumsal Tarih*, 35 (6), 42-47.
24. Sayılğan, A. (1968). Türkiye İşçi Partisi ve Moskova Hattı. *Milli Işıık*, 10-11, 9-10.
25. Şener, M. (2008). Türkiye İşçi Partisi. Tanıl Bora & Murat Gültekingil (ed.). *Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce-Sol* içinde 356-431. İstanbul: İletişim Yayınları.
26. Tan, M. (2015), *Çok Partili Hayatın İlk Yılları ve Demokrat Parti İktidarı Dönemi (1946-1961)*, Betül Karagöz & Mehmet Tan (ed.). *Türk Siyasal Hayatı I-II* içinde 281-359. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
27. Tanyu, H. (1967). Ahlak ve Fazilet Buhranı. *Milli Işıık*, 3, 25-27.
28. Timurtaş, F. K. (1967). Dilde Uydurmacılık. *Milli Işıık*, 2, 14.
29. Timurtaş, F. K. (1968). Fikir Hürriyeti. *Milli Işıık*, 13, 10-11.
30. Tunçay, M. (2000). *Türkiye'de Sol Akımlar 1: 1908-1925*. İstanbul: BDS Yayınları.
31. Turhan, M. (1967). Ne Diyorlar?. *Milli Işıık*, 2, 10-11.
32. Yurtsever, H. (1992). *Süreklilik ve Kopuş İçinde Marksizm ve Türkiye Solu*. İstanbul: Etki Yayınevi.
33. [isimsiz] (1967a). Bir Derginin Anatomisi Ant. *Milli Işıık*, 7, 28-32.
34. [isimsiz] (1967b). Komünizmle Mücadele Derneği Kurultayı ve Yankıları. *Milli Işıık*, 2, 4-9.
35. [isimsiz] (1968a). Solcuları Birleştirmek İçin Çıkarılan Marksist Bir Gazete: Türk Solu. *Milli Işıık*, 9, 13-16.
36. [isimsiz] (1968b). Bir Gazetenin Anatomisi Proleter. *Milli Işıık*, 10-11, 11-13.
37. [isimsiz] (1969). Kızıldordu Azerbaycan'ı Nasıl İşgal Etti?. *Milli Işıık*, 29, 22-23.